

កម្មវិធីសិក្សា វប្បធម៌ខ្មែរ
សំរាប់ថ្នាក់ឆ្នាំសិក្សាមូលដ្ឋាន នៅ RULE
ចំនួន 45 h = 3 ក្រោយឆ្នាំ

កម្មវត្ថុ និងគោលបំណង :

១ ការសិក្សាអាចអភិវឌ្ឍន៍ កោសល្យរបស់និស្សិត និង សមត្ថភាពបានយ៉ាងពេញលេញ ពិសេសនៅពេលដែលនិស្សិត បញ្ចប់ការសិក្សា និស្សិតអាច :

- មានសមត្ថភាពជំនាញក្នុងការវិភាគ និងក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា ហើយមានបំណិន ក្នុងការទំនាក់ទំនង ព័ត៌មាន និងផ្តុំយោបល់ រួចអាចរៀបចំផែនការ រៀបចំសកម្មភាព និងសហការជាមួយអ្នកដទៃទៀតបាន ។
- មានគុណភាព និងភាពម្ចាស់ការ សុទិដ្ឋិនិយម និងសុឆន្ទៈនិយម ស្គាល់តម្លៃខ្លួន មោទនភាព និងការប្តេជ្ញាចំ ដើម្បីភាពរុងរឿង ហើយមានតួនាទីដ៏មានសក្តានុពលភាព ជាមួយ មិត្តផងគ្នា គ្រួសារ សហគមន៍ សង្គម និងអាចជាសមាជិកកម្លាំងពលកម្ម មានចំណេះដឹង ជំនាញ ឥរិយាបថល្អ ផងដែរ ។
- មានសមត្ថភាពច្នៃប្រឌិត និង មានសមត្ថភាពទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ នៅក្នុងផ្នែក សីលធម៌ ចរិយាធម៌ សុភាវ័យ និង យុត្តិធម៌ នៅក្នុងសង្គម ហើយអាចមានសមត្ថភាពស្វែងយល់ក្នុងជីវិត ចេះគិតគូរ ចេះសំរេចកិច្ចការក្នុងជីវិតដោយខ្លួនឯង និងចេះទទួលខុសត្រូវក្នុងទង្វើ ជីវិតខ្លួនឯង បច្ចុប្បន្ន និងទៅអនាគតជាទីសង្ឃឹមរបស់អាណាព្យាបាល និងប្រទេសជាតិ ក៏ដូចជាជនរដ្ឋាភិបាល ។
- មានទំនុកចិត្ត និងការជឿជាក់ ឆ្លែប្រឌិត គំនិតផ្តើម ជាអ្នកប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាថ្មីយ៉ាងផុសផុល សម្រាប់សម្រាប់ ជាពិសេស ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាខាងផ្នែកព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង International ហើយយល់ដឹងពីឥទ្ធិពលនៃបច្ចេកវិជ្ជាទាំងនោះទៅលើសង្គមយើង ។
- មានការយល់ដឹង និង ការយកចិត្តទុកដាក់ មានស្មារតីថែរក្សាបរិស្ថាន និងចំណេះដឹង ជំនាញគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ និងទ្រទ្រង់ បរិស្ថាន សង្គមជាតិ និងអន្តរជាតិ ។

២ ការសិក្សាត្រូវមានសមធម៌ក្នុងសង្គម ដោយគ្មានលំអៀង

- លទ្ធផលជាសមិទ្ធិផលរបស់និស្សិតដែលទទួលបានពីការសិក្សា គឺធ្វើអោយនិស្សិតទាំងនោះមានសេរីភាពពេញ លេញ ដោយមិនបែង ចែក ឬប្រកាន់ពូសាសន៍ ជាតិសាសន៍ អំបូរសាសន៍ មរតិកសាសន៍ ភេទ ពណ៌សម្បុរ ភាសា វប្បធម៌ សាសនា និង ភាពបាត់បង់សមត្ថភាពពលកម្ម ហើយនិស្សិតគេចផុតពីឥទ្ធិពលផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងមកពីទីតាំងភូមិសាស្ត្រ រួមនិងសាវតា សេដ្ឋកិច្ចសង្គម ហើយនិងឥទ្ធិពលនៃការសំរេចចិត្ត ផ្សេងៗ ។
- បណ្តានិស្សិតអាទិភាព សុទ្ធតែមានសិទ្ធិ និងឱកាសទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយសមធម៌ ដើម្បីអោយលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់ពួកគេ ឈានឡើងដល់ដាច់ ដោយបណ្តុះបណ្តាលពួកគេអោយរៀនសូត្របន្ថែម ។
- ធ្វើអោយនិស្សិតទាំងអស់យល់ ហើយទទួលស្គាល់តម្លៃវប្បធម៌ខ្មែរ ដែលជាអរិយធម៌ជាតិ ផ្តល់អោយពួកគេមានចំណេះដឹងជំនាញ និង ការយល់ដឹង ប្រយោជន៍ឱ្យពួកគេចេះថែរក្សាការពារ និងចេះយកចំណេញដោយគំនិតទីផ្សារសេរី ។

ល.រ	ខ្លឹមសារអរិយធម៌ វប្បធម៌ខ្មែរ	ចំនួនម៉ោង	ផ្សេងៗ
1	<ul style="list-style-type: none"> ~និយមន័យអរិយធម៌ ~និយមន័យវប្បធម៌ ~និយមន័យសង្គមធម៌ ~ការកកើតអារ្យធម៌ខ្មែរ ~ពូជអំបូរមនុស្សខ្មែរ ~ប្រភពសិល្បៈខ្មែរ 	3 h	
2	<p><u>អក្សរសាស្ត្រខ្មែរ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ~អក្សរសាស្ត្រជាអ្វី? ប្រវត្តិអក្សរសាស្ត្រ ~សមាសភាព ដើម្បីលាតត្រដាងអក្សរសាស្ត្រ ~ការបែងចែកប្រភេទអក្សរសាស្ត្រ ~បណ្តាបួសគល់អក្សរសាស្ត្រ ~ចលនាអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ 	6 h	
3	សិល្បៈ និង រចនាខ្មែរ	12 h	
4	ពិធីបុណ្យ និង ប្រពៃណីយ៍ ទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរ	6 h	
5	<p><u>I. ព្រហ្មញ្ញសាសនា</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ~ការវិវត្តន៍របស់ព្រាហ្មសាសនិក ~គម្ពីរវេទ ~ព្រហ្មិន អាត្មន និង ធម៌ន ~ឥទ្ធិពលទេវៈមកលើការគ្រប់គ្រងប្រទេសជាតិ និង លទ្ធិទេវរាជ ~មុខងារ និង លក្ខណៈសម្គាល់បែបព្រាហ្មណ៍ ក្នុងសង្គមខ្មែរ 	6 h	
	<p><u>II. ពុទ្ធសាសនា និងសង្គមខ្មែរ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ~ពុទ្ធប្បវត្តិ ~គម្ពីរព្រះត្រៃបិដក ~បួសគល់ពុទ្ធសាសនា ~សីលធម៌ពុទ្ធនិយមក្នុងសង្គមខ្មែរ 	6 h	
	<u>III. ឥទ្ធិពលពុទ្ធសាសនា ក្នុងសង្គមខ្មែរ</u>	3 h	

	~ ជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ និង វត្តអារាម ~ វត្តអារាម និង សង្គមខ្មែរ		
6	វិធីសាស្ត្របង្រៀនបង្រៀន	3 h	

ឯកសារយោង

- វប្បធម៌អរិយធម៌ ខ្មែរ- ឥណ្ឌូ ភិក្ខុ ប៉ាង ខាត់ 1970
- ពុទ្ធសាសនា ២៥០០ វិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ភិក្ខុ វិរយ បណ្ឌិតប៉ាង ខាត់ 1957
- វប្បធម៌ ឥណ្ឌូ -ខ្មែរ គង់ ឡឿន 1971
- អរិយធម៌ខ្មែរ ត្រឹង-ងា 1975
- វប្បធម៌អរិយធម៌ ខ្មែរ សាស្ត្រាចារ្យ លី-សុមុនី 2003

Course Assessment

- Attendants   10%
- Assignment   15%
- Midterm   25%
- Final Examine   50%